

Henricus Lautenbach

Geboren: ca. 1626

Overleden: oktober 1665

Predikant te: 1651-1665: Jelsum

- Geschriften:**
1. Thien zin ende geestrijcke predikationen, over verscheydene uytgelesene texten der H. Schriftuere
 2. Het Lam Godts, dragende de sonde des werelts, aen den vervloeckten stamme des kruyces, dat is: een verklaringhe over de historie van het lijden onses Heylandts en Zalighmaeckers Jesu Christi, in verscheidene troostelycke en leer-same bedenckinghen by een vergadert.

Levensbeschrijving

De gegevens over het leven van Henricus Lautenbach zijn snel verteld. Hij werd te Goutum in 1626 geboren, waar zijn vader Willem Lautenbach van 1626-1657 het Goddelijke Woord bediende. Een andere bron noemt als doopdatum 17 augustus 1621 te Hempens en deze plaats zou dan ook zijn geboorteplaats zijn. Zijn moeder heette Teuntje Pieters. Op 19 juli 1641 werd hij aan de universiteit te Franeker als student ingeschreven. Zeven jaar heeft hij over zijn studie gedaan, want in 1648 sloot hij zijn studie in de theologie daar met succes af. In 1654 werd een disputatie die hij in zijn studietijd gehouden had, in een bundel disputaties de wetenschappelijke wereld ingezonden.

Op 22 september 1649 trouwt hij met Petronella Lamberti van den Bos. Uit dit huwelijk worden twee dochters geboren, Geertje en Janke.

In 1649 werd Lautenbach door de ene partij in de gemeente van Jelsum als predikant begeerd, terwijl de andere partij een beroep uit wilde brengen op Lambertus Schuiringa, die de gemeente van Tjerkgaast diende. Het geschil dat hier het gevolg van was, mondde uit in de uitspraak dat het beroep op Schuiringa ongeldig en dat op Lautenbach wettig was. De laatstgenoemde nam het beroep aan en mocht in mei 1651 het genoegen smaken aan een eigen gemeente te worden verbonden. Het zou een band voor het leven worden.

In de jaren 1664 en 1665 woedt er een pestepidemie in Nederland, er sterven zo'n 65.000 mensen aan deze ziekte. Henricus bezoekt de zieken en wordt besmet evenals zijn dochters. Beide kinderen Geertje (13 jaar) en Janke (11 jaar) sterven. Hun vader overlijdt in oktober 1665, een voorbeeld nalatend in verloochening van zichzelf en ongeveinsde liefde tot Zijn Heere en Meester.

Ds. Lautenbach zal zich in zijn ambtsuitoefening bij voorkeur voor zijn eigen gemeente hebben ingezet, want we weten maar van één keer dat hij de bovenplaatselijke Friese kerk diende. Dat was in 1656, toen hij deputaat van de Friese synode was. Blijkbaar heeft Lautenbach zijn ambt tot tevredenheid van de Jel-

sumse gemeente uitgeoefend, want toen door zijn overlijden de predikantsplaats vacant werd, begeerde de gemeente zijn broer Jacobus Lautenbach als zijn opvolger. Inderdaad volgde de ene Lautenbach de andere op.

Henricus Lautenbach heeft niet alleen met zijn stem, maar ook met zijn pen willen stichten. In 1658 zag van zijn hand het licht: *Thien zin ende geestrijcke predikation, over verscheydene uytgelesene texten der H. Schriftuere*. In het jaar van zijn overlijden kwam zijn tweede en laatste pennenvrucht van de pers: *Het Lam Godts, dragende de sonde des werelts, aen den vervloeckten stamme des kruyces, dat is: een verklaringhe over de historie van het lijden onses Heylandts en Zalighmaeckers Jesu Christi, in verscheidene troostelycke en leersame bedenckingen by een vergadert*.

Wie Lautenbachs eersteling leest, merkt dat diens preken een structuur in drieën kennen: uitleg-leer-toepassing. De laatste is steeds beperkt van omvang. Desondanks zijn de toepassingen aansprekend en separerend.

Bronnen

1. Het blijvende Woord, deel 3, Gereformeerde Bijbelstichting, Leerdam.
2. Website van de familie Lautenbach
3. Schatkamer van de Gereformeerde Theologie in Nederland, ds. J. van der Haar.